

Piotr Szwarz,
Specjalista ds. Energetyki Odnawialnej
Witold Chmarzyński,
Radca Prawny, Wspólnik Zarządzający,
Kancelaria CCLaw - Creative Consultants Law Firm

Proces inwestycyjny w OZE - koncesja i terminy

Zgodnie z przepisami ustawy o odnawialnych źródłach energii podjęcie i wykonywanie działalności gospodarczej w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii wymaga uzyskania koncesji. Obowiązek uzyskania koncesji dotyczy wszystkich, którzy wytwarzają energię elektryczną z odnawialnych źródeł energii, niezależnie od tego czy korzystają z systemów wsparcia.

■ Kto jest zwolniony z obowiązku koncesyjnego?

Zgodnie z przepisami ustawy OZE obowiązek uzyskania koncesji przed podjęciem i wykonywaniem działalności gospodarczej polegającej na wytwarzaniu energii elektrycznej z OZE nie dotyczy:

- mikroinstalacji oraz w małej instalacji,
- wytwarzania energii elektrycznej z biogazu rolniczego,
- wytwarzania energii wyłącznie z bioptynów.

W obecnym stanie prawnym mikroinstalacją jest instalacja o łącznej mocy

zainstalowanej elektrycznej nie większej niż 50 kW. Natomiast małą instalacją jest instalacja o łącznej mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 50 kW, lecz mniejszej niż 500 kW.

Zatem wytwórcy planujący wytwarzać energię w instalacjach o mocy mniejszej niż 500 kW są zwolnieni z obowiązku uzyskania koncesji, z tym zastrzeżeniem, że w przypadku małych instalacji (instalacje o mocy większej niż 50 kW i mniejszej niż 500 kW) podlegają obowiązkowi wpisu do rejestru wytwórców energii. Wpis do tego rejestru odbywa się w ramach mocno uproszczonego postępowania w stosunku do postępowania koncesyjnego.

Jedynie wytwarzanie energii elektrycznej w mikroinstalacjach zwolnione jest zarówno z uzyskania koncesji, jak również nie podlega żadnym wpisom do rejestrów prowadzonych przez Prezesa URE.

■ Czas na realizację inwestycji oraz uzyskanie koncesji

Realizując inwestycje w postaci instalacji OZE o mocy co najmniej 500 kW inwestorzy są zobowiązani do uzyskania koncesji. Wykonywanie działalności gospodarczej bez wymaganej koncesji zgodnie z przepisami Kodeksu wykro-

czeń podlega karze ograniczenia wolności albo grzywny.

Zatem, aby móc wytworzyć energię elektryczną i ją sprzedać w ramach prowadzonej działalności gospodarczej konieczne jest wcześniejsze uzyskanie decyzji koncesyjnej. Uzyskanie koncesji w odpowiednim czasie jest istotne w szczególności dla wytwórców, którzy wygrali aukcje OZE, z uwagi na złożone w ofercie aukcyjnej zobowiązanie do rozpoczęcia sprzedaży energii elektrycznej w ramach systemu aukcyjnego w określonym przez ustawę czasie.

Czas na rozpoczęcie sprzedaży energii elektrycznej z OZE w ramach aukcji uzależniony jest od rodzaju instalacji. Zgodnie z przepisami ustawy OZE rozpoczęcie sprzedaży powinno nastąpić w terminie 42 miesiące od dnia zamknięcia sesji aukcji. Ustawodawca jednak przewidział wyjątki od powyższej zasady, które dotyczą najpopularniejszych w Polsce rodzajów instalacji OZE, a więc farm fotowoltaicznych oraz wiatraków. W przypadku fotowoltaiki sprzedaż powinna nastąpić w terminie 24 miesiące, zaś wiatraków 33 miesiące od zamknięcia sesji aukcji.

Po wygraniu aukcji OZE inwestorzy mają na wybudowanie farmy fotowoltaicznej 24 miesiące, a farmy wiatrowej 33 miesiące od zamknięcia sesji aukcji. W tym czasie muszą oni także uzyskać koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej z OZE. W innym wypadku narażą się na przypadek kaucji aukcyjnej oraz ich projekt zostanie w zasadzie pozbawiony prawa do korzystania z systemu aukcyjnego.

■ Nowe wymogi - wiek urządzeń, certyfikaty i deklaracje zgodności

W ostatnim czasie nastąpiła także nowelizacja Prawa energetycznego dotycząca między innymi przepisów regulujących uzyskanie koncesji. Do postępowań koncesyjnych wszczętych po 1 stycznia 2020 r. stosuje się ponadto dodatkowe wymogi wprowadzone ustawą z 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy

o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1524). Koncesję na wykonywanie działalności w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w danej instalacji OZE, po raz pierwszy wydaje się wyłącznie w przypadku, gdy urządzenia wchodzące w skład tej instalacji, służące do wytwarzania tej energii:

1. spełniają wymagania dotyczące wieku urządzeń, tj. zostały wyprodukowane w okresie 42 miesiące (dla fotowoltaiki termin ten wynosi 24 miesiące, dla wiatraków zaś 33 miesiące, wiatraków na morzu 72 miesiące) bezpośrednio poprzedzających dzień wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w instalacji OZE, z wyłączeniem układu hybrydowego, dedykowanej instalacji spalania wielopaliwowego oraz instalacji wykorzystującej wyłącznie hydroenergię do wytwarzania energii elektrycznej, a same urządzenia nie były wcześniej amortyzowane w rozumieniu przepisów o rachunkowości przez jakikolwiek podmiot, albo
2. posiadają ważne potwierdzenie zgodności z certyfikowanym typem urządzenia lub wystawioną przez producenta deklarację zgodności z właściwymi normami dla danej lokalizacji instalacji OZE oraz zostały wyprodukowane nie wcześniej niż 72 miesiące przed dniem wytworzenia po raz pierwszy energii elektrycznej w tej instalacji.

■ Kiedy najlepiej złożyć wniosek o wydanie koncesji?

Z wnioskiem o udzielenie koncesji najlepiej wystąpić jak najwcześniej, jednak wniosek musi spełniać wymogi wynikające z Prawa energetycznego. Zgodnie z ustawą dokument taki powinien zawierać w szczególności określenie przedmiotu oraz zakresu prowadzonej działalności, a także określenie środków, jakimi dysponuje podmiot ubiegający się

o koncesję, w celu zapewnienia prawidłowego wykonywania działalności objętej wnioskiem. Dodatkowo przepisy Prawa energetycznego uzależniają udzielenie koncesji m. in. od posiadania przez inwestora możliwości technicznych gwarantujących prawidłowe wykonywanie działalności.

W doktrynie prawa spore dyskusje wywołuje zwrot „posiadanie możliwości technicznych”. Pojawia się w związku z tym pytanie: w jakim momencie procesu inwestycyjnego można skutecznie wystąpić z wnioskiem o udzielenie koncesji? Praktyka Urzędu Regulacji Energetyki, jak również orzecznictwo, stoją na stanowisku, że na etapie składania wniosku o udzielenie koncesji inwestor powinien mieć już gotową instalację i dysponować dokumentacją potwierdzającą zakończenie inwestycji w postaci pozwolenia na użytkowanie instalacji.

Zatem planując budowę, np. farmy fotowoltaicznej po wygraniu aukcji, należy zrealizować ją odpowiednio wcześniej tak, aby w terminie 24 miesiące od zakończenia sesji aukcji być w stanie używać jeszcze decyzję koncesyjną.

■ Ile trwa postępowanie koncesyjne?

Załatwienie sprawy w postaci wydania koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej, np. w instalacji fotowoltaicznej powinno zakończyć się w ciągu miesiąca. Jednakże to tylko teoria wynikająca z procedury administracyjnej, która nie uwzględnia specyfiki postępowania koncesyjnego, które trwają z reguły kilka miesięcy.

Przed wszystkim czas trwania postępowania koncesyjnego w dużej mierze uzależniony jest od kompletności wniosku, jaki skieruje inwestor do Prezesa URE. Jak wskazują przepisy Prawa energetycznego, w przypadku gdy wniosek o udzielenie koncesji nie zawiera wszystkich wymaganych ustawą informacji lub dokumentów, Prezes URE niezwłocznie wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku w terminie nie dłuższym niż 30

” Po wygraniu aukcji OZE inwestorzy mają na wybudowanie farmy fotowoltaicznej 24 miesiące, a farmy wiatrowej 33 miesiące od zamknięcia sesji aukcji. W tym czasie muszą oni także uzyskać koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej z OZE

dni od dnia doręczenia wezwania, co opóźnia wydanie decyzji koncesyjnej.

Dodatkowo na wydłużenie czasu postępowania wpływa także obowiązek uzyskania przez Prezesa URE opinii właściwego zarządu województwa, który ma 14 dni na jej wydanie.

Na podstawie przywołanych powyżej przepisów, jeżeli wniosek o udzielenie koncesji nie będzie zawierał wszystkich wymaganych ustawą informacji lub dokumentów, Prezes URE wezwie wnioskodawcę o uzupełnienie istotnych z jego punktu widzenia brakujących informacji lub dokumentów.

■ Promesa koncesji

Z wnioskiem o uzyskanie koncesji inwestor może wystąpić dopiero po wybudowaniu i oddaniu instalacji OZE do użytkowania, co stwarza duże ryzyko, że w okresie pomiędzy wybudowaniem instalacji, a terminem wynikającym z wygranej aukcji na wprowadzenie energii elektrycznej do sieci po raz pierwszy, inwestor nie zdąży uzyskać koncesji. Powyższe ryzyko może zostać zminimalizowane poprzez wcześniejsze wystąpienie i uzyskanie promesy koncesji. Uzyskanie promesy koncesji daje nam dwa atuty. Po pierwsze, gwarancję, że koncesja zostanie wydana, gdy stan faktyczny nie ulegnie zmianie. Po drugie, postępowanie o wydanie koncesji, w przypadku gdy prędzej została udzielona promesa, jest zwykle krótsze i sprawniej przeprowadzane.

■ Wnioski

Postępowanie koncesyjne jest wysoce sformalizowanym postępowaniem. Bywa, że wniosek, który przygotowujemy dla Klienta o wydanie koncesji na wytwarzanie energii elek-

trycznej składa się z 30 różnego rodzaju załączników.

Dodatkowo, przygotowanie kompletnego wniosku nie jest czynnością oczywistą. Prawo energetyczne nie zawiera listy informacji i dokumentów jakie powinien przedstawić wnioskodawca. Aby odczytać nieostre pojęcia zawarte w kilku przepisach Prawa energetycznego regulujących kwestie uzyskania koncesji, konieczne jest odwołanie się do praktyki URE oraz orzecznictwa, które są dobrze znane naszym prawnikom.

Przygotowanie oraz przeprowadzenie postępowania koncesyjnego jest dość skomplikowane oraz czasochłonne i łatwo można popełnić błąd. Powierzając kwestię uzyskania koncesji naszej kancelarii, minimalizujesz ryzyko błędu oraz oszczędzasz na czasie.

W razie wątpliwości dotyczących uzyskania koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej z OZE, zapraszamy do kontaktu z prawnikami CC Law.

□

